

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/62/2020
Identifikačné číslo spisu: 8814207186
Dátum vydania rozhodnutia: 21.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Branislav Král
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8814207186.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu E., bývajúceho v W., zastúpeného JUDr. Milošom Kaščákom, advokátom vo Vranove nad Topľou, Kalinčiakova č. 10 proti žalovanému 1/ X., bývajúcemu v W. a žalovanej 2/ J., bývajúcej v W., obaja zastúpení JUDr. Jozefom Tomkom, advokátom v Prešove, Floriánova 2, o vypratanie nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 11C/93/2014 o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 21. novembra 2017, sp. zn. 24Co/61/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd uložil žalovaným vypratať časť pozemku parc. č. XXX zastavané plochy a nádvoria o výmere 1181 m² zapísaného na LV č. XXX k. ú. W., a to plochu vyznačenú na geometrickom pláne súdneho znalca a označenú bodmi ABC a vyznačenú plochu odovzdať žalobcovi do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobu odôvodnil tým, že je výlučným vlastníkom pozemku parc. č. XXX/X orná pôda o výmere 2375 m² zapísaného na LV č. XXX., k. ú. W.. Žalovaní sú bezpodielovými spoluvlastníkmi susedného pozemku parc. č. XXX zastavané plochy a nádvoria o výmere 1181 m² zapísaného na LV č. XXX W.. Žalovaným v roku 2003 odpredal pozemok parc. č. XXX/X o výmere 18m² z toho dôvodu, že si chceli postaviť rodinný dom a ich pozemok bol úzky. Počas výstavby si však ku svojej parcele č. XXX priradili aj časť pozemku - parc. č. XXX/X o výmere 23m², patriacu žalobcovi, ktorú označil na mape bodmi ABC. Žalovaní napriek výzvam odmietajú túto časť pozemku vypratať.

2. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. októbra 2016, č. k. 11C/93/2014-118 žalobu zamietol (výrok I.). Žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100% (výrok II.). Rozhodol, že štát má voči žalobcovi

nárok na náhradu vynaložených trov vo výške 100% (výrok III.). Zamietnutie žaloby odôvodnil tým, že žaloba bola podaná po uplynutí desaťročnej lehoty pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním datovanej od 30. januára 2003, ako aj do roku výstavby plotu, ktorý bol postavený v rokoch 1998-1999 (presný rok preukázaný nebol). Žalovaní tak nadobudli vlastnícke právo k spornej časti pozemku parc. č. XXX/X o výmere 23m² (pôvodne vo vlastníctve žalobcu), pripojenej k parc. č. XXX, na ktorej majú vystavaný plot, vydržaním (boli u nich splnené všetky zákonné podmienky vydržania - dobromyseľnosť, oprávnenosť držby, aj 10-ročná vydržacia lehota).

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 21. novembra 2017, sp. zn. 24Co/61/2017 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že otázka nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním je otázkou právneho charakteru, na ktorú je súd povinný prihliadať aj bez námietky strán sporu. Za rozhodujúcu otázku pre posúdenie nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním považoval otázku preukázania skutočnosti, či nové oplotenie realizované žalovanými, bolo osadené v intenciách starého oplotenia alebo nie. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že nové oplotenie bolo vybudované v roku 1999, o čom svedčí aj ohlásenie drobnej stavby, ktoré bolo prijaté Obecným úradom Cabov 19. apríla 1999. Dôvodil, že žalobca nebol dostatočne bdely a opatrný pri ochrane svojho vlastníckeho práva, nakoľko vzhľadom na čas, kedy malo dôjsť k zásahu do jeho vlastníckeho práva a okamih podania žaloby o vypratanie, nepreukázal dostatočnú ostražitosť pri ochrane svojho vlastníckeho práva, nakoľko k podaniu žaloby došlo približne po 15 rokoch od vybudovania oplotenia, ktorým došlo k zásahu do jeho vlastníckeho práva, pričom túto časť pozemku užívali žalovaní už od kúpy v roku 1991.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. V súvislosti s nesprávnym právnym posúdením konštatoval, že „rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky dodržania podmienok vydržania a následného nadobudnutia, resp. nenadobudnutia vlastníckeho práva žalovanými, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.“ V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Cdo/137/2011 a sp. zn. 5Cdo/49/2010, od ktorých sa odvolací súd odklonil. Uviedol, že závery súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu o vydržaní vlastníckeho práva sú neudržateľné, nakoľko vôbec nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Z vykonaného dokazovania vyvstali zásadné rozpory, ktoré vylučujú dobromyseľnosť, oprávnenosť a nepretržitosť držby spornej časti pozemku žalovanými.

5. Žalovaní navrhli dovolanie odmietnuť.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 C. s. p.

8. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

9. V civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

10. Dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana sporu, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané

(§ 424 C. s. p.). Dovoláním, ktoré splňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 C. s. p.), žalobca napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, teda ide o rozhodnutie vo veci samej.

11. Pokiaľ dovolateľ vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, tak v tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že táto - právne relevantná otázka v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. musí byť procesnou stranou (dovolateľom) v dovolaní vymedzená jasným, určitým, konkrétnym a zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť, prípadne aj dôvodnosť dovolania.

12. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnou (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“ (3Cdo/56/2018, 3Cdo/146/2017).

13. Dovolateľ však v rámci tohto dovolacieho dôvodu v dovolaní vyššie uvedeným spôsobom nešpecifikoval, ktorá konkrétna, z hľadiska tohto sporu relevantná právna otázka, mala byť odvolacím súdom vyriešená odlišne od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (t. j. pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu). Žalobca vo svojom dovolaní teda nenaformuloval žiadnu konkrétnu právnu otázku, ktorej správnosť riešenia odvolacím súdom z pohľadu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu by následne mohol dovolací súd preskúmať. Takýmito otázkami nemôžu byť námietky dovolateľa iba vo všeobecnej rovine ohľadne toho, či u žalovaných v danej veci boli/neboli splnené „všetky predpoklady pre vydržanie vlastníckeho práva k spornej parcele“, príp. že „celá úvaha súdov o vydržaní vlastníckeho práva žalovanými je neprijateľná“.

14. Je potrebné si uvedomiť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie „ďalšie odvolanie“ (2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd“, resp. súd, ktorý by mohol a mal posúdiť všetko, čím sa zaoberali súdy oboch inštancií; nemôže preto posudzovať všetky otázky, ktoré pred ním riešili tieto súdy (inak by sa stieral rozdiel medzi prvoinštančným, odvolacím a dovolacím konaním). Treba tiež zdôrazniť, že dovolací dôvod, spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 421 ods. 1 C. s. p.), nie je možné interpretovať a uplatňovať rovnako, ako odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p. (8Cdo/140/2018, 8Cdo/157/2018). Dovolací súd preto nemôže (bez riadneho vymedzenia dovolacej otázky - dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.) paušálne preskúmať správnosť všetkých záverov (tzv. celej úvahy) odvolacieho súdu, ktoré ho viedli k záveru o splnení všetkých podmienok (tak z hľadiska dobromyseľnosti, oprávnenosti držby i vydržacej lehoty) vydržania vlastníckeho práva k spornej parcele žalovanými. V danom prípade žalobca síce podrobil kritike konanie a rozhodovanie odvolacieho súdu, vysvetľoval, v čom vidí nesprávnosť záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie, avšak ani pri posudzovaní podaného dovolania z hľadiska jeho obsahu (§ 124 ods. 1 C. s. p.) nemožno ustáliť, konkrétne ktorú právnu otázku (resp. otázku) riešenú odvolacím súdom považoval za odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.). Samotná polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, eventuálne spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací rozhodol, významovo nezodpovedajú kritériu

uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. Dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach alebo predpokladoch o tom, ktorú právnu otázku mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky

v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd, pretože ak by k tomu pristúpil, dopustil by sa procesne neprípustného dovolacieho prieskumu, ktorý by bol (všeobecne) v zjavnom rozpore s novou koncepciou právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania, nastolenou prijatím aktuálneho procesnoprávneho predpisu - Civilného sporového poriadku, a zároveň takýto neprípustný dovolací prieskum by sa (konkrétne) priečil i cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1

C. s. p. (porovnaj analogicky 1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 3Cdo/6/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017).

15. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia C. s. p. vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Ak však dovolanie aj po zameraní sa dovolacieho súdu na jeho obsah (§ 124 C. s. p.) zostáva naďalej nejednoznačné alebo nejasné v tom, že z neho nemožno s istotou usúdiť, ktorú právne významnú otázku mal dovolateľ na mysli, je potrebné mať

na zreteli, že právna úprava dovolacieho konania, obsiahnutá v ustanoveniach C. s. p., nedáva žiadny priestor pre uplatnenie domnienok alebo dedukcií dovolacieho súdu, alebo jeho dohadov o tom, ktorú z viacerých právnych otázok riešených prvoinštančným a odvolacím súdom mal dovolateľ (jeho advokát) na mysli pri formulovaní dovolania.

16. V súvislosti s poukázaním na uvedenú nejasnosť, neurčitosť a nezrozumiteľnosť vymedzenia právnej otázky významnej z hľadiska § 421 ods. 1 C. s. p., dovolací súd pripomína, že postup súdu pri odstraňovaní väd podania, ktorý sa uplatňuje v konaní na súde prvej inštancie (§ 129 C. s. p.), sa v dovolacom konaní neuplatňuje. V konaní o dovolaní, a to vzhľadom

na mimoriadny charakter tohto opravného prostriedku, je jediným (výnimočným) prípadom, v ktorom súd prihliada na existenciu väd dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie, situácia, v ktorej dovolateľ (riadne nepoučený v odvolacom konaní) nie je zastúpený advokátom a podal dovolanie nespísané advokátom (viď § 429 ods. 1 v spojení s § 436 ods. 1 C. s. p., k tomu pozri aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad 1Cdo/7/2017, 3Cdo/151/2017, 4Cdo/8/2017, 5Cdo/118/2017, 7Cdo/82/2017, 8Cdo/157/2017).

17. V danom prípade je dovolanie žalobcu vadné v tom, čo bolo podstatné pre posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. (vo vymedzení právnej otázky, od vyriešenia ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu). Nejde však o vadu, ktorú by sa mal súd pokúsiť odstrániť. Vada dovolania tejto povahy bráni dovolaciemu súdu, aby v danom prípade uskutočnil dovolací prieskum.

18. Na základe uvedených skutočností dovolací súd dovolanie podľa § 447 písm. f/ druhá časť vety C. s. p. odmietol, pretože žalobca nevymedzil uplatnený dovolací dôvod spôsobom vyplývajúcim z ustanovenia § 432 ods. 2 C. s. p.

19. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.